

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak:

Helyben házhoz hozva:		Vidéken postai székűlő:	
Egész évre . . . 12 frt	Egész évre . . . 14 frt	Egész évre . . . 14 frt	Egész évre . . . 14 frt
Fél évre . . . 6 „	Fél évre . . . 7 „	Fél évre . . . 7 „	Fél évre . . . 7 „
Negyed évre . . . 3 „	Negyed évre . . . 3.50	Negyed évre . . . 3.50	Negyed évre . . . 3.50
Egy óra . . . 1 „	Egy óra . . . 1.20	Egy óra . . . 1.20	Egy óra . . . 1.20

Kiadóhivatal:

Az „Aradi Nyomdatársaság”, főút 51. sz. a., hová hirdetések, előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok küldendők.

Hirdetések díja:

Hat h. petit sor egyszer . . . 6 kr | Bélyegűj külön . . . 30 kr
Minden következőnél . . . 4 „ | Váltóár . . .

Szerkesztőség:

Az arad-csanádi egyesült vasutak palotájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők. Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Kéziratokat vissza nem küldünk.

Roham a Vaskapu felől.

Arad, deczember 5.

Még el se múlt a kínos benyomás utóhatása, melyet az Apponyi-pártnak sajtóban és parlamentben az új kormány s annak szabadelvű programja ellen intézett dicstelen támadása országszerte okozott, s már is egy újabbal igazolta, hogy e párt egyedül a személyes, hatalmi érdekek politikáját követi, ennek érdekében áll fenn s ennek céljaiért küzd ott és akkor is, ahol és amikor a közügy érdeke azt kíváná, hogy a kormányt annak szolgáltatásban támogassa, vagy legalább ne akadályozza.

A képviselőház szerdai ülésén terjesztette be a kormány a Vaskapu szabályozásának egy pótmunkája iránti javaslatát, melynek kivihetősége, úgy mint célja, tiszta és világos, annyira, hogy még a szélső baloldal szónoka is így vezette be a javaslathoz való hozzájárulását: „Nagy vaskalaposág kellene ahhoz, ha a javaslatot pártszempontból nem fogadná el, mert közgazdasági kérdések nem képezhetnek pártkérdést.”

A tisztelt szélső baloldali képviselő nagyon is euphemice fejezte ki magát, midőn vaskalaposágnak minősítette azt az eljárást, ha valaki egy minden irányban előnyösnek ismert javaslatot pártszempontból ellenez. A vaskalaposág egymagában tiszteletre méltó fogatkozás, melynek meggyőző d és az alapja, míg ellenben a megismert igazság ellen való tusakodás csak azért, hogy egy hatalmi célokra fektetett pártállás a jogosultság látszatát nyerje, oly defektus, melynek nyilvánulásában minden egyéb lélektani motívumot előbb kereshetünk és találhatunk, mint azt, amelyet becsületes magyarsággal úgy hívnak, hogy meggyőző d és. Nem vaskalaposág ez tehát, hanem a politikai moralnak oly aberrációja, mely csak a magyar parlamentnek s itt is csak egyetlen pártnak speciálisítása, s melyet lehelye után leghelyesebben úgy lehetne elnevezni, hogy „apponyizmus.”

Érdemes ennek a politikai csodavirágnak a Vaskapu vita alkalmával bemutatott diszpéldányát kissé behatóbban elemeznünk.

A Vaskapu szabályozásához tudvalevőleg a berlini kongresszustól nyert Magyarország nemzetközi mandátumot. A feladat megoldása rendkívül nehézségekbe ütközött, melyek leküzdésére a hidrotechnika az ő jelen fejlődési fokán biztosan célravezető eszközökkel nem rendelkezett, vagyis magyarán mondva ehhez fogható vízművi vállalat még eddig nem volt.

Tíz év kellett a vállalat tanulmányozása- és előkészítéséhez; megkérdeztek külföldi szakértőket is, akik a beláthat-

lan, ismeretlen nehézségekkel szemben igen természetesen csak oly módozatot ajánlhattak, melyek — bár biztosan megvalósíthatók — de fél rendszabályok voltak.

A magyar kormány mellőzte a külföldiek kicsinyhitű tanácsait; a titáni vállalat emberére talált Baross Gáborban, ki ismét oly gárdát toborzott a magyar mérnökök fiatalabb növendékéből, mely feladatának magaslatán — nem állott, hanem a nehézségekkel szemben arra emelkedett.

A hidrotechnika összes segédeszközei elégteleneknek, gyengéknek, alkalmatlanoknak bizonyultak a helyszínén, szint-ugy a módszerek. Amazokat átalakítani, vagy egészen újakkal helyettesíteni, emitt a zseniális hatalmával a tudomány nem-tőjétől az ismeretlen problémák nyitját kieroszakolni kellett.

És a feladat megoldása sikerült, daczára annak, hogy az ugynevezett nemzetipárt egyik oszlopos tagja az ő organumában a vállalatnak veszett hírét az alaposág oly vakmerő mimelésével hirdette (a miniszter elleni személyes gyűlöletből), hogy a vállalat finanszírozásában komoly nehézségeket es nagy károkat okozott.

Hogy mindez így áll, ahhoz nem szükséges külföldi szakértők által való alapos informáltatás. Hiszen a magyar mérnökök és építésszek országos egyesülete csak most őszszel rándult ki a Vaskapuhoz s az egyesület egyes tagjai alapos tanulmányokat tettek a helyszínén. Ugy ezeknek, valamint általában mindazoknak, kik a munkálatokat kellő szakértelemmel behatóbban tanulmányozták, egybehangzó az a nézete, hogy a Vaskapu-szabályozás problémája megoldottnak tekinthető, hogy ez a magyar tudománynak örök dicsőségére szolgáló tény és hogy — miként a szakértők egyike magát kifejezte — a hidrotechnikát alaposan többé tanítani sem lehet anélkül, hogy a Vaskapu-szabályozás vívmányaira utalás ne történjék.

Mindezt figyelembe kell vennünk, hogy érdeme szerint méltathassuk a szerdán tárgyalt törvényjavaslatot és a pártszempontból ellene manifesztált agyarkodást.

A Vaskapu-szabályozás legnehezebb, legproblematikusabb része volt egy 2 kilométernél hosszabb csatorna létesítése, mely kőágyba volt mélyítendő s a víz roppant esése daczára hajózhatóvá teendő. Ennek kivihetőségét tagadták egyes szakértők, s ajánlották megoldásul a zsilip-rendszert. Nos, a feladat megoldása minden baljóslat daczára sikerült. A Duna-ágy e részének szárazzá tétele, a kőfenék új találmánya rendkívül könnyített és gyümölcsöző mélyítése, végre a víztömeg

mesterséges duzzasztásának kombinációja oly nem várt előnyöket biztosít, melyeket utólag a forgalom javára értékesítenie mulaszthatatlannak vélte a kormány.

Igy nyújtott be a törvényjavaslat, hogy a tervezetenél egy méterrel nagyobb mélyítés költségei pótlólag megszavaztassanak; szavaztassanak meg most, mert később a forgalom megakasztásával s a Duna ágyának újabb szárazzá tételével kétszer annyiba kerülne az és szavaztassék meg ezen pótmunkálat azért, mert ez által a mélyebb járatu tengeri hajók kikötése és átrakódása Orsovaig, tehát magyar területre áttehető.

Hogy ezen, a hazai forgalom szempontjából rendkívül fontos propozíciónak ellenzése mondva csinált volt, azt az ellenzéki vezérszónok argumentumainak tartáhatatlansága is kétségen kívül igazolja. A külföldi szakértők alapos információját már érdeme szerint méltattuk; ama kifogásnak a képtelensége pedig, hogy a mélyebb járatu hajók, daczára az utólagos csatorna mélyítéseknek, Orsovaig föl nem jöhetnek, mert még alább is vannak akadályok, mert hiszen ha ilyen akadályok tényleg fennforognak is, utólag könnyebben eltávolíthatók, mint a Vaskapu-csatorna mélyítésének újabb foganatba veendő s kétszeresen drága mélyítése. Menthetetlen mulasztás lett volna a kitűzött nagy cél elérésére ennek a legfontosabb lépésnek megtételét elmulasztani csak azért, mert állítólag még egyéb intézendők is hátra vannak.

Az Apponyi-pártnak a kormány ellen a Vaskapu felül intézett rohama tehát csufos kudarcot vallott s nem csak, hogy az úgynek mit sem ártott, a mit a támadók — felteszszük hazafiságukról — maguk sem óhajtottak, nem csak hogy a kormány pozícióját meg nem ingatta, hanem még abban az irányban sem eredményezett legcsekélyebb sikert sem, a melyben az intézők hitték és remélték, hogy ti i. a pártjuk elvi ellentétességét a kormányval szemben dokumentálják, mert az egész kudarcból csak az tűnt ki hovatovább nagyobb bizonyossággal, hogy az Apponyi-párt személyi érdekekre alapított hatalmi politikát üz.

Belföld.

A képviselőház napirendje.

A képviselőház e heti ülésének, mint értesülünk, következő lesz a napirendje: Kedden megnyitják a második ülésszakot s kitűzik a szerdai ülésre az osztályok új kisorsolását s a ház alelnökeinek, jegyzőinek, s a háznagynak megválasztását, Csütörtökön ünnep levén, nem fog a ház ülést tartani. A pénteki ülésen megválasztják a ház bizottságainak tagjait s a

következő hétfőre kitűzik az állami költségvetési előirányzat tárgyalásának megkezdését.

A nagy-tapolcsányi mandátum.

A nagy-tapolcsányi kerületben, mely Szász Gyula államtitkár már elhatározott visszalépése következtében megüresedik, hír szerint Komlóssy Ferencz dr esztergomi egyházmegyei főtanfelügyelő lép fel.

Ovaczió a minisztereknek.

Torontál megye rendkívüli közgyűlése — mint Nagybecskerekéről sürgönyzik — elhatározta, hogy Wekerle miniszterelnökhöz és a kabinethez, Hieronymi Károly belügyminiszterhez pedig, ki tizenkét évig a megyében képviselő volt, külön üdvözlő feliratot küld. Ugyancsak határozatba ment, hogy Szász Gyula gr., volt miniszterelnökhöz bucsu levelet intéz.

Temes megye rendkívüli közgyűlése nagy lelkesedéssel egyhangulag elhatározta, hogy Wekerle Sándor miniszterelnököt az összminiszteriumot felirat útján bizalmasan üdvözlö. Ezután Jászai Gusztáv indítványozta azt is, hogy miután a főispáni állás bizalmi állás, a kormányváltozás alkalmából a közgyűlés adjon jegyzőkönyvi kifejezést a főispán iránti osztatlan bizalmának. A közgyűlés, a főispán zajos eljenzése mellett, ez utóbbi indítványt is egyhangulag elfogadta.

Pártválság Ausztriában.

— december 4.

A helyzet az osztrák parlamentben újabb fordulatot vett az által, hogy Taaffe miniszterelnöknek ama kísérlete, hogy az összes antiszemita és reakcionáriusok segítségével az osztrák-német liberális párt ellenében többséget alakítson, a legnagyobb erőfeszítések dacára kudarcot vallott. 167 szóval 146 ellenében nemcsak a rendelkezési alapot vonták meg a Taaffe-kormánytól, hanem a leghatározottabb bizalmatlanságot nyilvánították a kormányval szemben.

Épp ebben a pillanatban, midőn Taaffe gróf minden lehetőt elkövetett, hogy az egyesült baloldal nélkülözhetőségét bebizonyítsa, van a leszavaztatásnak nagy elvi jelentősége, bármennyire igyekezzenek is a hivatalos lapok ennek jelentőségét meggyengíteni. A helyzet tehát marad épp oly ziláltnak, mint eddig volt, ha csak Taaffe nem határozza el magát tényleges bizonyítékok nyújtására a tekintetben, hogy az egyesült baloldallal komolyan törekszik a megegyezésre. Javorski beszédét a pártok vezérei akként interpretálják, hogy a lengyelek klubja szívesen közreműködne abban, hogy a megegyezés az egyesült baloldallal létrejöjjön.

Mindazáltal az országgyűlési lengyel-párt tagjainak nyilatkozatai szerint a kezdeményezésnek a kormány részéről kell kiindulnia. Plenernek valóban államférfiai nyilatkozata egészen nyitva hagyta az utat Taaffe grófnak a megegyezésre. Ama nyilatkozat, melyet Taaffe felolvasott, a helyett, hogy Plener alapos beszédére válaszolt volna, általános feltűnést keltett, még a saját hiveinél is. Nem tudni, vajjon a nyilatkozatnak tartalmatlansága bevezetése-e a tárgyalásoknak, mivel a miniszterelnök e nyilatkozatában semmi új nincs. Egyedül az öröndetes beszédben, hogy Taaffe gróf szilárdul ragaszkodik a Magyarországhoz való törvényes viszonyhoz, hogy a monarchia jelen szervezetét állandó alkotásnak tekinti. Ez mindenek előtt a korona érdeme, mivel ez semmi körülmények között meg nem engedné, hogy a monarchia ez alaptörvénye megingattassék.

A megegyezésre nézve kedvező körülmény az is, hogy Hohenzollern gróf határozottan kijelentette, hogy Schwarzenberg herceg nem a szökevények klubja hanem a saját nevében beszélt. Több,

Taaffehoz közel álló személyiség nyilatkozata szerint, a miniszterelnök kijelentése világosan ama kívánságot fejezi ki, hogy a mostani zűrzavart az eddig többségben volt pártokkal, tehát a német baloldallal is, a mint csak lehetséges, egy megegyezés útján megszüntesse. Magyar alkotmányos fogalmak szerint ebben csak az esetben biznának, ha a Taaffe részéről sem hiányzó jó akaratra nézve tényleges bizonyítékok jelentkeznének.

Schusztér Henrik dr

véleménye az aradi vízvezeték kérdésében Barcza Károly tb. kulturfőmérnök levelére.

(Vége.)

Ha Arad városa lakott területén most egyelőre öt szivattyúállomást, a csatornahálózat kibővítése esetén pedig szükségképp még egynéhányat és ugyanannyi raktározásra szánt medenczét és póczetartányt fog létesíteni, akkor főcélját, hogy csatornavizeit gyorsan levezesse és lakott területeiről eltávolítsa; hogy falai közt a tartózkodást kellemsé és egészségesse tegye; hogy a halálzási arányt lenyomja, az átlagos élettartamot növelje, sohasem fogja elérni. Ragályosfertőző betegségek és járványok esetén pedig ezen telepek lesznek a ragály főterjesztői; mert az ott felhalmozódó piszok és szilárd alkatrészek az egész városon keresztül történő elfuvarozása kikerülhetlen kalamitást képez bármily költséges fertőtlenítés mellett ezen eljárás veszedelmességét elhárítani képtelenek vagyunk.

A város mérnöki hivatala egy központi telepet ellenőrizhet, de 5 szivattyú-állomásra, melyben oly piszkos és veszedelmes munka folyik, aligha fog kellőképp felügyelhetni.

De nem akarom untatni számtalan más, nyomós ellenvetések felsorolásával a tek. bizottságot.

Az albizottság jelentésében nem reflektál, egy nézetem szerint igen fontos körülményre nézve: Virágh főmérnök ur jelentésében arra utalt, hogy a napszám, fuvar stb. ára Aradon az utolsó évben emelkedést mutat fel, de Barcza főmérnök ur e tényre semmi súlyt nem fektet. Annál több súlyt kell hogy fektessen egy vállalkozó ily adatokra, mert ha oly városban, mint Arad, egy-két építési évszakban egy 650,000 trt értékű lovas-laktanya, egy 777,000 frttal előirányzott csatornamű és egy vízvezeték, az azokkal járó háziberendezések és csatlakozásokkal készülnek vagy épülnek, a magas rendes árak bizonyára még magasabbra szöknek fel.

Ha pedig Shone maga nem mer experimentálni Arad városával és százszoros felszólítás után sem tágit és csak bevált mintáit és szerkezeteit kívánja alkalmazni, nekünk másokra és e téren gyakorlatlanok tanácsára halgatni nem szabad. Vagy jó a rendszer és elfogadjuk létesítését úgy, mint azt feltalálója, tervezője és a kivitelre egyedül jogosított vállalkozó cég, saját felelősségére ajánlja, — vagy rossz, utóbbi esetben tétovázás nélkül el kell dobnunk.

Barcza főmérnök ur egy vállalkozó céget, mely körülbelül 50 helyen végeztet ily csatornázási berendezéseket, kétszer, háromszor, négyszer, ötszörte nagyobb kiterjedésű városokban, mint Arad és az illető hatóságoknál mindig a legnagyobb megaláztatást és elismerést nyerte el, avval vádolja, hogy túlkövetelő és inkább hátráltatja, semmint előmozdítaná ezen valóban kitünő rendszer terjedését.

Ha Barcza ur hivatalos álláspontját tekintjük, ezen kifakadás merőben érthető.

A tek. bizottság pedig most már tudni fogja, hogy mit nyer Arad városa, ha csatornavizeit ejektorok által, süritett levegővel emeli és mit veszít, ha ezen munkát öt szétszórta szivattyútelepen kell végeztetnie; végre pedig kiszámíthatja mindkét berendezés reális értékét pénzben és egészségben.

Köszönje meg Barcza főmérnök urnak jóindulatu tanácsát, mely mindenestre azt mutatja, hogy csatornázásunk sorsa felett érdeklődik. Én őszintén óhajtom, hogy nagy elfoglaltsága közepette tartsa szemmel továbbra is a tisztelt főmérnök ur egészségügyi műveleteink alakulását és fejlődését, bár ez alkalommal eltérő nézetemmel állást kell foglalnom tervezete ellen.

Időjárás.

Légnyomás: reggel 7 órakor 746.4 mm., délután 3 órakor 743.0 mm. Hőmérséklet reggel 7 órakor C° + 1.3, délután 2 órakor C° + 2.6. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor K. 4. délután 2 órakor DN. 2. Felhőzet: reggel többnyire borult, délután borult. esik. Csapadék az utóbbi 24 órában: 2 milliméter havas, ólmos eső.

A Rotter-hangverseny.

— Deczember 4. —

Szép számú közönség gyűlt össze vasárnap délután a Krispin teremben a polgári leányiskola tantestülete által rendezett hangversenyre.

A sokat ígérő programm vonzotta városunk műértő közönségét, s bátran állithatjuk, hogy a közönség nem is csalódott várakozásában, a hangverseny sikere felülmúlta a reményeket. Szeretjük hinni, hogy a vidéki városok közül a zene és énekművészet terén Arad produkál legtöbbet, a mostani hangverseny is ezt bizonyította.

Bárhogy erősítsék is bizonyos körök azt, hogy társas életünk élénkségét nagyban csökkenteni azon elkülönítő válaszfal, mely a gentry és a polgári elemek között létezik, annyi bizonyos, hogy a szépnek, jónak és nemesnek pártolásában egész közönségünk egyesül.

Az ünnepélyt Grönczweig Irma urhölgy és Kleinsóma ur nyitották meg, Chopin „Rondo c-dur“-jának előadásával. Biztos kezekkel játszották el a szép darabot könnyen megküzdve a zene-technikai nehézségekkel. Tapsokban nem is volt a közönség tükar.

A programm második pontja Donizetti „La Zingara“-ja volt. Toncs Aranka urhölgy énekelte. A kisasszony nagy hatást ért el elragadóan kedves énekével, szopránja a magasabb régiókban is tisztán csendült, szabatosan énekelte a szép olasz dal játszi melódiáját. Perczekig tartó taps fejezte ki a közönség hálás elismerését, énekét újra, meg újra kívánták hallani. Zongorán Hószly Jakab ur kísérté.

Azután Péterffy Sarolta urhölgy szavalta el Csécsy Imre „Hirtelen bánat“ című szép költeményét. Tudomásunk szerint először lépett fel nyilvánosan, szép sikert ért el kellemes organumával.

Most Kövér Mártha urhölgy lépett az emelvényre, Hószly Jakab ur zongora kísérete mellett Fischhof R. „Az uton“ és Francz R.-nek „Az ősz“ című dalát énekelte. Gyönyörű alt hangját már többször hallotta Arad közönsége, szívesen szóló, megkapó énekével gyönyört, élvezetet nyújtott a közönségnek most is. A legszigorubb kritika sem találhat kifogásolni valót énekében.

Az ünnepély niveauját nagyban emelte Hász Mariska urhölgy Tompa „Gyöngyvirág“ című virág regéjének kitünő elszavalásával, szép tehetségre vallott a kisasszony előadása, valóságos tapsvihar tört ki szavalása után; mindenki sajnálta, hogy a szavallatot nem lehet ismételtetni, mint az éneket.

Azután Robitsék Margit urhölgy adta elő zongorán Chopin Cheroját, szép játékaival mindvégig lekötötte a közönség kiérdemelt figyelmét. A nehéz darab eljátszása után a meg nem szünő tapsokra újra megjelent az emelvényen, vonakodott újra játszani, de a közönség nem kegyelmezett, addig tapsolt, míg a kisasszony újra zongorázott.

Végül Csik Irén urhölgy énekelte az „Erdőbe kedvvel járok én“ és „Volt nékem egy szép szeretőm“ kezdetű magyar dalokat. Énekével nagyban hozzájárult a koncert sikeréhez. Iskolázott s csengő szopránjáról csak elismeréssel szólhatunk.

Fényes erkölcsi és anyagi siker jutalmazta a rendezőség fáradozásait, s reméljük, hogy a saison következő hangversenyei és irodalmi estélyei is hasonló eredménnyel végződnek.

Időjárás a mai napra.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Deczember 6. —

Szeles hó.
Fagypontról körüli hőmérséklet.

V i d é k.

— Uj-Arad, deczember 5.

Baraczkházi Cabdebó Ferencz járási főszolgabíró és Baróthy Ferencz főszolgabíró f. hó 3-án fényesen megünnepelték névnapjukat, mely alkalommal az uj-aradi járási jegyzői kar testületileg tisztelgett náluk.

Az üdvözlő beszédeket Herold Rezső egyleti elnök mondotta szép szavakban. Ez alkalommal Cabdebó Ferencz főszolgabíró a jegyzői kart szívélyes ebédre a Petőfi-féle sörcsarnok helyiségébe invitálta, hova az uj-aradi intelligenciával összegyűltek. A vendéglőben díszesen terített asztal várta a főbíró tisztelőit és barátait.

Az ebéd igen kedélyes hangulatban folyt le. Sikerült toasztot mondtak többek közt Kristofcsák A. főesperes, Baróthy Ferencz és Herold R., élteve az ünneplő járási főszolgabírót. Medveczky János kir. járásbíró Baróthy Ferencz főbíróét élte. Herold Rezső Kristofcsák Antal főesperest és Medveczky János kir. járásbíróét, Grivicic György Foitsek Károly uradalmi igazgatót, Fischer dr. a jegyzői kart, Hiedegkuthy József pedig Heimann Mátyas, Hruzek Béla és Lux Károly pénzügyi igazgatókat, Baróthy Ferencz Herold Rezső egyleti elnököt, Katsinka Aurél egyleti jegyzőt stb.

Az

„ARADI KÖZLÖNY“

előfizetési árai:

Helyben	Vidéken
Házhoz hordva:	szétküldve:
Egész évre 12 frt — kr.	Egész évre 14 frt — kr.
Fél évre 6 frt — kr.	Fél évre 7 frt — kr.
Negyed évre 3 frt — kr.	Negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy óra 1 frt — kr.	Egy óra 1 frt 20 kr.

Egyes szám ára helyben 5 kr, vidéken 6 kr.

Az előfizetési pénznek, valamint hirdetési és egyéb díjak az „ARADI KÖZLÖNY“ kiadóhivatalának küldendők, ugyazint ide utalandó minden oly ügy, mely a lap anyagi részét illeti.

Mutatványszámokat egy hétig ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal.

Az „Aradi Nyomda-Társaság“.

H I R E K.

Deczember 6. Kedd. Róm. kath. naptár: Miklós. — Protestáns naptár: Miklós. — Görög-keleti naptár (november 24.): Kelemen. — A nap két 7 óra 35 perczkor, nyugaszik 4 óra 8 perczkor.

A Kálvária-Könyvtár nyitva van kedden és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: polgári iskola. földszint.

Deczember 8. Az aradi ipar és népbank közgyűlése új részvények kibocsátása tárgyában.

Deczember 8. Szabados Irén hangversenye a Krispin-teremben délután 5 órakor.

Deczember 10. Felolvasó- és tánczenestély a szabadságharczi ereklyemúzeum javára.

Deczember 12. Dohánybevételek Aradon február 16-ig.

Deczember 15. Gőzgépezézők és kazánfűtők vizsgálója.

Deczember 17. Tánczenestély a várbeli kaszinóban, hangversenyyel egybekötve.

Deczember 18. Az aradi kaszinó közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Deczember 18. Városi képviselők választása.

Deczember 21. Megyebizottsági tagválasztások az összes községekben.

Deczember 21. A kereskedelmi és iparkamara beltagjainak választása a városi házban.

Deczember 29. A Barabás-Baráth sajtóper tárgyalása.

Január 7. A „Maros“ evezős-egylet fényes bálja a Fehér Keresztben.

— Személyi hír. Salacz Gyula kir. tanácsos polgármester, Szegedről, hol a szárazéri véleményező bizottság ülésén vett részt, visszaérkezett Aradra.

— A hivatalos lapból. A király Srepele Milivoj dr-t, a latin philologia nyilvános rendkívüli tanárát, a zágrábi egyetem bölcsészeti karánál, ugyanezen tanazék nyilvános rendes tanárává nevezte ki.

— Zichy Mihály ünneplése. A szabadságharczi ereklyemúzeum javára deczember 10-én tartandó zenestély a rendező bizottság intenciója szerint Zichy Mihály nagy festőművésznünknek a Kölcsey-egyesület és szabadságharczi ereklyemúzeum legnagyobb jóltevőjének ünneplésére fog szolgálni. Arad művelt

közönségének alkalma lesz ily módon megjelenésével Zichy Mihály iránti háláját kifejezni, a ki az élő festőművészek egyik legnagyobbika, és az orosz czár udvari művésze, de megmaradt jó magyar hazafinak, nemzetének mindig szolgálatára áll a külföldön élő magyaroknak mindig segítője volt. Az estélyen be lesz mutatva Zichy legszebb képei közül harmincz darabnak horganyvésetű másolata. E képek egy a jövő év folyamán megjelenő „Zichy Album“ számára készültek és még nincsenek a nyilvánosság elé adva, de a bécsi H. O. Miethke műáros czég, tekintettel a hazafias és jótékony czélra, nem különben Zichy Mihály iránti hálából, hosszas rábeszélés után szíveségből átengedte azokat, hogy az estélyen bemutathatók legyenek. Habár Zichy Mihály nagyszabású képei horganyvésetű másolatban csak halvány utánzatok, mindazáltal azok művészi kivitelénél fogva az ilyen művek iránt érdeklődő közönségnek nagy élvezettel fognak szolgálni. A rendező-bizottság felkérte Lukácsy Lajos ügyvédet a képeknek, mint ködfátyolképeknek bemutatására s Lukácsy ezt készséggel megígérte, mi által az estély még érdekesebbé válik. Az énekszámok zongorakiséretét Hőszly Jakab ur volt szíves elvállalni. A hatvantagu rendező-bizottság elég garanciát nyújt arra, hogy a hölgyek az estélyen jól fognak mulatni.

— Az aradi kereskedelmi és iparkamara teljes ülése tegnap délután 5 órakor az előirt tárgysorozattal megtartott, Lapunk legközelebbi számában az ülés folyásáról részletesen tudósítunk, most csak azt említhetjük meg, hogy a kamara a Baross-szoborra 200 frtot szavazott meg, továbbá Wahrmann Mór halála fölötti részvétét jegyzőkönyvbe iktatni rendelte.

— A jég sport kedvelőinek öröme nagyon elrontotta a tegnap. Reggeltől kezdve kellemetlen téli eső hullott, az idő megenyhült s ez tökéletesen tönkretette a jég pályát. Vasárnap sem sikerült a mulatozás olyan jól, mint a hogy szép hölgyeink s korcsolyázni vágyó ifjaink óhajtották volna, mert havas eső, majd dara esett, a mi szintén gátolta a korcsolyázást. Tegnap először jelent meg az egylet azon hirdető táblája, hogy: „A jég pályazárva van.“ Hiszszük azonban, hogy újból megváltozik az idő s ma vagy holnap ismét üzhetik fokozott hévvel a nemes sportot annak hívei.

— Állandó vegyes felülvizsgálat. Állandó katonai vegyes felülvizsgálat volt tegnap Arad megye székházában. Megvizsgáltattott egy ujoncz, 1 már besorozott hadköteles és két munkaképtelen. Bevált 1 ujoncz. A felülvizsgálaton Fábian László főispán polgári részről, Kalivoda tabornok a közös hadsereg részéről, Lázár őrnagy pedig a honvédség részéről elnököltek.

— Befagyott a Maros. Szigoru képében köszöntött be a tél. Kemény, hideg az idő. A Maros zajlása már napokkal ezelőtt megkezdődött s már Makó alatt nagyobb részben be is állott. Örvendenek is ennek a jégvermek tulajdonosai, mert így kellő időben gondoskodhatnak a jég beszerzéséről.

— Jövőre is jár az ezüst forint. A múlt hó közepe táján közöltük, hogy az osztrák pénzügyminiszter a régebbi veretű osztrák ezüst érmekeket (tallér) bevonja s így azok csak f. évi decz. 31-éig fogadhatók el. Mivel ily érmekek Magyarországon is forgalomban vannak, a m. kir. pénzügyminiszter is elrendelte, hogy ezek az állami hivatalokban csak ez év végéig fogadtassanak el. A közönség körében, daczára, hogy pontosan közöltük a bevonandó érmekek jegyzékét, az a hiedelem van elterjedve, hogy az összes ezüst forintosok és negyed forintosok újévtől kezdve nem fogadtassanak el, vagy is köznyelven szólva, nem fognak járni. E hiedelemből kifolyólag a pénzügyintézeteket, kereskedéseket elárasztották ezüst forintosok-

kal; mindenki igyekezett tudni e nemű pénzén, már tudni illik a kinek volt. Minden bizonyosság mellett is kérdést intéztünk az Osztrák-magyar Banknál s azon határozott felvilágosítást nyertük, hogy az osztrák pénzügyminiszter rendelete semmiben sem érinti a rendes ezüst egy forintosokat és 1/4 forintosokat, mert ezek továbbra is forgalomban maradnak.

— Utóállítás. Az aradi várban utóállítás volt tegnap. Előállított 4 hadköteles és 3 munkaképtelen. Bevált 1 hadköteles.

— Felhívás a háztulajdonosokhoz. Aradváros tanácsa felhívja azon háztulajdonosokat, kik házbérbijedelmi vallomásaikat még nem adták be, hogy a nekik vevény mellett kézbesített házbérbijedelmi vallomást szabályszerűen kitöltve és a lakók által is aláírva, legkésőbb folyó évi deczember hó 8-ig a saját érdekükben beadják, mert mulasztás esetén 5—50 frtig terjedhető bírsággal fognak sújtatni.

— A kincstári tartozások. A pénzügyminiszter utasította a kincstári ügyészségeket, hogy az esetben, ha beperelt fél a tárgyalás előtt a követelt összeget s járulékait egészben, vagy pedig ha a tőkét és kamatait már megelőzőleg törlesztvén, a felmerült per és bélyeg költségeket ki szándékoznak fizetni, kivételesen elfogadják a fizetéseket, kötelesek levén a felvett pénzt 24 óra alatt az adóhivatalba beszállítani.

— A jövő évi utóállítások. Arad megyénél is megállapították már a jövő 1893. évi utóállítások határnapjai. A határnapok ugyanazok, melyeket Aradváros jövő évi utóállításairól már közöltünk.

— Halálos baleset. A megyei lovassági laktanyánál halálos kimenetű baleset történt tegnap reggel. Gajcsán János 18 éves kőművessegéd ugyanis egy 18 méter magas állványról lezuhant és szörnyet halt. Az áldozat feje a szó szoros értelmében kettévált. A helyszínén Virágh Lajos főmérnök és Joó Béla rendőrfogalmazó vettek fel jegyzőkönyvet. Mint hivatalos helyről értesülünk, a baleset körül vétkes gondatlanság terheli a vállalkozót, mert az állvány nem volt elég szélesen építve. A csuszamlást a padlóra fagyott ólmos eső okozta. A törvényszéki vizsgálat megindult.

— Kiket mentenek fel a szolgálat alól? A belügyminiszter hosszabb leiratot intézett Aradvároshoz és a megyéhez, melyben felhívja, hogy terjessze fel azok névjegyzékét, akiket a népfelkeltési szolgálat alól felmentendőnek tart a vármege területén. Egyuttal közli a miniszter a követendő eljárást.

— Arad Lázárjai. Arad szab. kir. város szegényügyi bizottsága tegnap délután ülést tartott, melyben 28 munka- és keresetképtelen kérvényezőnek szavazott meg kisebb-nagyobb havisegélyt.

— Möricz Pál vasutját átvesszik. A minap közöltük, hogy Möricz Pál hitezői a nekik megajánlt 40% egyességi ajánlatra nem reagáltak, mert azt hiszik, hogy követeléseiknek e gészhöz hozzájutnak. A taracsvölgyi vasut kővényei jelenleg a pozsonyi takarékpénztárnál vannak, mihelyt a csódtömeg megkapja, ajánlat fog tétetni, hogy az állam e kővényeket névértéken alul, esetleg jelentékeny leengedéssel vegye át. Remény van arra, hogy a kormány stratégiai szempontból átfogja venni azt a mármarosai vasutat, mely a Möricz Pál anyagi romlásának alapja volt. Ez esetben Möricz Pál felszabadulna a mai lenyűgözött helyzetéből, az aktív politikában ismét kivenné részét.

— Közönetnyilvánítás. Az iraelita nőegylet javára adományozni sziveskedtek: Löffler Mórúé úrnő 10 frt, Stern-Assael Lina úrnő Dévaványán Assael Emma urhölgy által 2 frt és Riesz Aranka urhölgy Mcköről 2 frtot. — A leányiskola szegénysorsu tanulói ruháztatására ruhákat és cipőket adományoztak: Klein Sománé, Pásztor Ignáczné és Weidenfeld Lajosné úrnők. Fogadják a tisztelt adományozók a nőegylet hálás köszönetét. Hirschmann Rozália, elnök.

— Gyujtogatás. Özv. Hollaki Gusztávné acuczai udvarházában ismeretlen tettes egy boglya szénát felgyújtott. S ez által, miután az a gazdasági épületek közelében volt, csak a szomszédság önfeláldozó munkája s különösen Hieducz Miklós gör. keleti lelkész példadadó buzgalma mentette meg az összes épületeket a legnagyobb veszélytől.

— **Tragédia.** Temesvárról tudósítanak bennünket, hogy Wurzel Konrád verseczi kázmán-gyáros nejét, Ludmilla-t, a napokban a temesvári kórházba szállították egy operáció végrehajtása végett. Az operációt dr. Bécsi Gedeon kórházi igazgató főorvos eszközölte. A műtét dacára azonban a nő állapota aggasztóvá vált, minekfolytán Verseczen lakó férjét távirati úton hívták haldokló neje beteg ágyához. Midőn a férj értesült neje aggasztó állapotáról, hirtelen összerogyott s néhány percz múlva szívszélhűdés következtében meghalt. Mint értesülünk, tegnap reggel Wurzel Konrád neje a kórházban szintén elhunyt.

— **Balesetek a cukorgyárban.** A mezőhegyesi cukorgyárban igen gyakran fordulnak elő súlyos balesetek. Az esetekről a következőket jelenthetjük: Október 23-án egy munkás jobb karján annyira megsérült, hogy amputálni kellett. Október 24-én Kleonotta Rudolf alsó karszártörést szenvedett, mivel az általa tisztogatott géprést előbb indították meg a rendes időnél. November 11-én egy munkás jobb lábszárát törte el, november 22-én egy munkásnak a kezefejét szakította el a gép, mi miatt a könyökénél amputálni kellett. A főszolgabírósg mindezen szerencsétlenségeket csak véletlenségből tudta meg, mert Mezőhegyesen községi orvos nincs, ki ily esetekben a jelentést azonnal megtenné. Az ottani katonai kórházban alkalmazott orvosok pedig csak szivességből támogatják a hatóságot, de arra nem kötelezhetők. Ennek folytán a főszolgabíró, mint elsőfoku egészségügyi hatóság meghagyta a község képviselőtestületnek, a magy. kir. állami ménesbirtok igazgatóságát pedig megkereste, hogy a községi orvosi állás rendszeresítéséről sietősen gondoskodjanak, annyival inkább, mert Mezőhegyes község lakossága 20 év előtti megalkulása óta épen megötszöröződött s így valóban nélkülözhetetlen a községi orvosi állás rendszeresítése és betöltése.

— **Lopás fényes nappal.** Vasárnap délelben Weisz Mór Vörösmarty-utcai pálkás boltjába bezáratta magát valaki s midőn a szatóc ebédelni ment, előbujt egy ládából, feltörte a pénztárt, könnyített a tartalmán 10 frttal s az udvarra nyíló ajtón át megszökött. Káros feljelentésére a tettet Sefcsik János czéges tolvaj és betörő személyében hamarosan kézrekerítette a rendőség. Hölgytársaságban fogták el, a hol a pénzt el is lumpolta. Nyári kapitány egy egész délelőttet töltött el a tolvaj kihallgatásával, melynek folyamán egymást érték a meglepetések. Kisült ugyanis, hogy Sefcsik az utóbbi időben 2 hordó turót, Irítz Bernát kárpitostól egy harmonikát és két divánpárnát, Weigl Adolf és társa czégtől 7 csomag pamutfonalat és Kiss István gyógyszerész laboransától többrendbeli ruhaneműt szerzett magának betöréses lopás útján. A kapitány most a bűnrészesek kipuhatolásával foglalkozik s ha befejezi a vizsgálatot, a czéges tolvajt társaival együtt át fogja adni a büntető törvényszéknek.

— **Furcsa ölelés.** Szatmári György, a mezőhegyesi központi majorban alkalmazott kovácsoság vácsozás alkalmával nejét egy bicikálval ölelés közben a balmellén súlyosan megsebesítette. A férj azt állítja, hogy nejét véletlenségből szurta meg, mert ő csak megölelte és megakart csókolni. Természetesen a bíróság más véleményben van és megindította a vizsgálatot.

— **Kérelem a siketnéma pártfogóihoz.** Növendékeinket ez évben is karácsonyfával óhajtván megörvendeztetni, s a szegénysorsukat a tanév alatt ruhával, írósrázzal s szközökkel segíelyezni, azon tiszteletteljes kérelemmel fordulnak nemes emberbarátokhoz, méltóztatassanak a nevezett célhoz kegyes adományaikkal járulni. Bármily csekély adományok köszönettel fogagtatnak el. Az aradvárosi közs. siketnéma-iskola igazgatóság.

— **Pályázatok.** A zombori m. kir. pénzügyigazgatóságnál másodosztályú pénzügyi fogalma-

sói állás 14 nap alatt. — A Horvát-Szlavonországokban levő m. kir. államépítészeti hivatalok személyzeti létszámában egy III. osztályú királyi mérnöki állás december 31-ig.

— **A karácsony örömei.** Bizonyára a legelső helyet foglalja el a karácsony örömei közt a kis Jézus ajándéka, az ugynevezett „kriszkindli”. Már előzőleg mennyi édes reménynek, vágyak, óhajtasnak s utólag mennyi kedves emlékek kuforrása e nap, illetve az ajándék, melylyel szereteteinket, barátainkat e napon meglepni szoktuk. És bármily régi is e szép familiaris szokás, mégis mindig új marad. Ez elv alapján állva, a karácsonyi bevásárlásokat illetőleg szolgálatot kívánunk tenni, a midőn ez évben is felhívjuk figyelmét Kertész Tódor fővárosi czég műipari áruházára (Dorottya-utca 1. sz.), mely etéren nemcsak hazánkban pártatlan, hanem bármely nagy világvárosban számottevő lenne. A czég árának végtelen sokaságából, — különösen az alkalmiakat — a jutányos árak illusztrálásul ide igatunk egynekányat. Így a karácsonyfára: eléghetetlen csillogó karácsonyfadíszek, gyertyácskák, lampionok, színes csengők, bonboniérek, lebegő angyalok, stb 5, 10 krtól felfelé. Ezekből ajánlatos egy fára való teljes kollekcziót rendelni 5, 10, 15 vagy 20 frtéért. Továbbá fiuk és lányoknak való mindentéle játékok, könyvek, iskolai cikkek 40, 50 krtól felfelé, építő szekrények 35 krtól 15 frtig, törhetetlen es franczia babák 60 krtól 50 frtig. Tombola rendezéséhez összeállított nyerekménytárgyak 5 frittól felfelé; berendezett játékszékények (sakk, domino, kártya) 7 frittól 90 frtig, meglepő és tréfás tárgyak 30 krtól 4 frtig, türelmjátékok 20—50 krig. Ezekon kívül: író és dehányzó, háztartási, varró- és toillett-cikkek, finom bőrárak, legyezők, albumok és arcképekterek nagy választékban; porcellán, mujolika, bronz és angol ezüst tárgyak már 30, 40 krtól tel 100 frtig, japán, kínai és indiai árak 10 krtól felfelé. Az újdonságok közt különösen feltűnnek a legújabbban forgalomba hozott és máris igen kedvelt osines aluminium cikkek. Továbbá tea-főző szamovártek üstök és kannák 2 frittól 45 frtig, utazó cikkek, torna- és angol ezüst eszközök, korcsolyák (Rohonczy-féle híres „Columbus” is) stb. Mindenkinnek ajánljuk, hogy kérje a czégtől nagy képes árjegyzékét s ennek alapján tegye meg választásait, de a megrendelést ne halassza az utolsó napokra, mert ilyenkor roppant sok a munka s esetleg postai késedelem is fordulhat elő. Még csak annyit, hogy a meg nem felelő árut a czég készséggel kicseréli vagy visszaváltja.

SPORT.

— **Nimródok a Csalában.** Az aradi vadásztársaság számos tagja vadászott vasárnap a csalai nagyerdőben. A Schwób Sándor kincstári főerdész által rendezett vadászat sikerét az elesett 34 nyúl, 8 fázán, 4 öz és 1 rókából álló eredmény igazolja. Részt vettek a vadászaton Kálivóda tábornok, Ránay és Ditrich kapitányok, Nacstnébel Odön, Szontag Gyula, Kövér Lajos, Kábdéó Ferencz, Schauer Adam, Krón Kálmán stb. A vadászatot a szabadban tartott kedélyes lakoma fejezte be.

— **Vadászatok Székudvaron.** Wencsekheim Frigyes gr. székudvari birtokán e hó 15-én és következő napjain nagy vadászatokat rendeznek.

Egyletek, Társulatok.

— **A Kölcsey Dalkör** e héten szerda helyett kedden tartja ének-próbáját; miért is a t. működő tagok fölkértek, hogy ma este 8 órakor pontosan megjelenni sziveskedjenek. Az elnökség.

Mulatságok.

— **Irodalmi estélyek.** A rendező bizottság, mely városunk ifjuságának zöméből áll, serényen munkálkodik, hogy a szabadságharcai muzeum javára rendezendő irodalmi estélyek elseje a jövő hét szombatján, folyó hó 10-én, minden tekintetben sikerüljön. A műsor maga is igen érdekes. Legjelesebb műkedvelőink, kiket már ismerünk a koncerttermekből vagy a színpadról, járulnak ahhoz, hogy az érdeklődést felkeltsek. Lesz zongoraszám, felolva-

sás, ének s dialog. Ennek megfelelően a közönség körében is élénken foglalkoznak az irodalmi estélyekkel, mert mint a rendezőség tervezi, ez estélyt táncz követi. Hogy ez sikerülni fog, annak biztosítéka ama hatvan tagu rendezőség, mely az összes ügyeket intézi. A hölgyeknek meglepetésül már készülnek az izléses tánczrendek. Szóval lesz alkalom arra, hogy még a farsang előtt tánczolhassunk. Az estélyekre a jegyek Krispin József urnál kaphatók s czélszerű, miután az érdeklődés nagy s már is számos előjegyzés történt, továbbá mert az ülőhelyek számozva vannak, ha kiki minél előbb megváltja jegyét, nehogy később ettől ellessék.

Színház.

A színház műsora:

December 6. (Kedd) Apó sok, vigjáték.
December 7. (Szerda) Vasgyáros, színmű.
December 8. (Csütörtök) Spitzer Régi, népszínmű (először).
December 9. (Péntek) Boccaccio, operette.
December 10. (Szombat) Antigone, Szofoklessz tragédiája.
December 11. (Vasárnap) Délután Rip-Rip, operette; este Spitzer Régi, népszínmű (másodoszor).

Az eleven ördög.

— Nyilasi Mátyás jutalomjátéka. —

Ha már okvetlenül szükségesek Aradon is a jutalomjátékok, konstatáljuk, hogy a közönség teljesen megtöltötte a színházat s ezzel adta tanujelét Nyilasi iránti rokonszenvének.

Maga a társulat általános igyekezettel játszott s ezzel fejezte ki rokonszenvét.

Nyilasit (Desperrieres) színreléptekor szünni nem akaró tapsvihar fogadta. Szerepét mindvégig sikerrel játszotta meg s folytonos derűtségben tartotta a házat.

Somlóné (Leterieres) kitünően volt disponálva. Finom pikanteritáját s szépen elénekelte partitúráit nyílt színen is megtapsolták. Mellette Posfay Elláról (Hermine) kell az elismerés hangján megemlékeznünk. Szép terjedelmű hangja jól érvényesült. Czirok Róza Veronikát gondosan játszotta meg. Margó Zelma (Mariauna) eleven játékaival igyekezett pótolni hangja hiányait.

Sziklai, Pompenius, kacagtatott. Kár, hogy a harmadik felvonásban izetlen kuplékat engedett meg magának.

Sz. Németh (a báró), Viola (Soubise), Márkus Ilon (a hercegnő) és Csátár (Grevin) kis szerepöket igyekezettel töltötték be.

A közönség rövidebb felvonásközöket óhajt. (G.)

— **Szegény Jonathán.** A vasárnap délutáni halás publikum ki nem jött a kacagásból a Szegény Jonathán előadásán. Sziklay a czimszerepben kacagtató figura volt, Kézdý Julis eleven Molly, Nyilasi pedig kedélyes Quicly Tóbiás. Gergely mindvégig szépen énekelte Vandergoldot. Margó Zelmának (Harriet) volt ugyan egy-két sikerült jelenése, de egészben véve rosszul volt disponálva ismét. Maga az előadás gördülékeny lefolyásu volt.

— **A betyár kendője.** A bonyi Lajos régi jó népszínművének jó előadása töltötte be vasárnap a színházi estét. Figyelemreméltó volt Pethes Bandija. A fékezhetetlen vad szenvedély befolyása alatt gyilkossá süllyedt szilaj, nyers paraszt karakterét, a büntudatos lelkiismeret furdulásait és a késő megtérés őszinte bensős gét szépen kidomborított alakításban mutatta be. Zsófi Somlóné játszotta kedves elevenességgel. Gyujtó hatással elénekelte dalaiért nyílt színen is megtapsolták. Harasztí Hermin (Orzse) bájos közvetlenséggel s nem egyszer felcsillámlott drámai erővel alakított. Czirok Róza Borisszony szerepében sokoldalúságának adta tanujelét. Follinuszné, Csátár, Bónis és Szepesi váltak ki az ensembleből olyanokként, a kik kisebb szerepükben is hozzájárultak az előadás összhatásához. A színház egyik páholy kivételével egészen megtelt.

— **Színházi hírek.** Kedden Gabányi pályanyertes vigjátéka, Az apó sok kerül színre. Szerdán A vasgyarost adják. Nagyban folynak az előkészületek Antigone-ra, Sophoklessz tragédiájára, melynek zenéjét Mendelsohn írta. Erősen készül a társulat Spitzer Régi-re is, a népszínmű-

háznak a közelmúltban adott, sikerült népszinmű ujdonságára. Az igazgatóság intézkedett, hogy a S u l t á n-t, Verő legujabb, nagy-sikert aratott operettejét előadásra megszerzeze.

Törvényszék.

— Az igazságügyminiszter felhívta a törvényszéki elnököket, hogy a vezetősök alatti törvényszékeknek a büntető tanács, esetleg tanácsok beosztása, a rendes végtárgyalási napok meghatározása s a vizsgálóbíró segéd- és kezelőszemélyzetének kirendelése iránt már a folyó év folyamán akként tegyék meg a megfelelő intézkedéseket, hogy az új büntető ügyviteli szabályok intézkedései a jövő évi január hó elsejével minden fennakadás nélkül hatályba legyenek léptethetők.

— Elvi jelentőségű határozat. Tegnap érdekes elvi jelentőségű határozat érkezett az aradi törvényszékhez a Kuriatól, mely kimondja, hogy a közzétett által indított azon sajtóperekben megállapított tanudijakat, melyekben vádlott jogerős határozattal felmentett, az állam föltétlenül megtéríteni köteles. A fontos döntvény alapjául a kir. ügyészségnek Popovits Dávid és Mayor József elleni sajtóperében hozott felmentő verdikt szolgál, minek folytán az állam a tanudijak megfizetésében elmarasztaltatott. Az ügyészség a tanudijakra vonatkozó ítéletrejellet ellen semmiféle panaszszal élt, melyet a kuria elvetett s az államot a tanudijak megfizetésében elmarasztalta.

— A szerbek Verayja. Nagykikindán történt az elmúlt képviselőválasztás alkalmával, hogy Krisztin Miklós szerb napszám-politizáini kezdett felcsapott költőnek. Dalait Milenkovits ányomdájában szerb nyelven ki is nyomatott, bár azok az ellenpárti Vlahovits István és társai ellen botrányos sértéseket nyomatottak. Sértettek képviselőjében Major György jog aradi ügyvéd sajtóperét indított a nyomdász ellen. A szerb költő a kiadójával együtt ülni fog nem látott a költő nem a nagyváradi sajtóbírók Verayja a költőben sok a realizmus, az aradi, határyamán ugyanis azt vallotta, ország jóvoltából. ményei vel Nikolits Feod, kihallgatás tonál egy-két forintot akart kapni, hogy a költségek is lemaradt. or báró pártjárni, — de azzal

Utolsó p

ista.

A főrendiháza. — december 5.

— Az „Aradi Közlöny“ eredeti tudósítása. — Kezdeté d. e. 10 órakor. — Elnök: Szilávy J. or. Jegyzők: Rudny zsef koronaör. A kormány részéről n s z k y József b. kerle Sándor miniszterrel; jelen vannak: Weber, Josipovich Imre, Tisza, Fejérváry Géza len András gróf. a Lajos gróf, Beth- Elnök felolvastat melyet a főrendek állvj a királyi leiratot, A leiratot hódoló, hallgatnak végig. vették. tisztelettel tudomásul Elnök: Holnap szak és ehhez képest nyílik meg az új ülés- ülést tart. holnap a főrendiház Felolvasták és h jegyzőkönyvét. itelesítették a múlt ülés Ülés vége d. e.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny“ eredeti tudósítása. — Kezdeté d. e. 10 órakor. — Elnök: Bánfi 10 órakor. Jegyzők: Joz Dezső báró. Szederkényi Nánypovich Géza, Schober Ernő, kerle Sándor or. A kormány részéről jelen vannak: We- gróf, Lukács Bé miniszterelnök, Tisza Lajos András gr. niszterelnök, Josipovich Imre, Bethlen Felolvasták a, Josipovich Imre, Bethlen jegyzőkönyvét. és hitelesítették a múlt ülés Elnök be és hitelesítették a múlt ülés kének átiratait mutatja a főrendiház elnöké- a vonatkozó jegyzőkönyvi ki-

vonatokkal együtt, amelyek szerit. ház; „az 1893-ik év első-negyedé- közterhekről és fedezendő állami t a főrendi- — „a tényleges birtokos tulajdonon viselendő lekjegyzőkönyvbe bejegyzéséről kiadásokról“, jegyzőkönyvi bejegyzések hegyának a te- szelő törvényjavaslatokat a képviselő- a telek- megállapított szerkezetben módosításáról“ elfogadta. előház által

Az országgyűlés két házának hités nélkül val ekként megállapított ezen tör- tok legfelsőbb szentesítés végett egyetértés- lettel a felsége elé fognak terjes- vényjavasla- Bemutatja Csikvármegye hódoló tiszte- feliratát az erdélyrészi volt földes- tni. sok urbéri dézsma kárpótlása közönségének sérelmei orvoslása tárgyában. uri birtoko- Hontvármegye közönségének ül felmerült gyasztási adóátalányösszegek n feliratát a fo- nézve a jelenleg feunálló eljárás megállapítására toztatása tárgyában. megállapítására

Kiadatnak a kérvényi bizo mód megvál- L u k á c s Béla kereskedel Van szerencsém bemutatni egy ságnak. latot kereskedelmi viszonyaink S miniszter: gal való ideiglenes rendezéséről. örvényjavas- Kérem a t. házat, méltóztassanyolország- nyomtatását és a közgazdasági. örvényjavas- váió utasítását elrendelni. sztyák annak ki- Kiadták a közgazd. osztály bizottsághoz Wekerle Sándor emele- képviseelőház! A tisztelet- isági bizottságnak.

szának ben 1892. andor miniszterelnök: T. megnyitást. országgyűlés jelen, első ülés- készítése és jövő ülészakának szive. szára vonatkozó legfelsőbb királyi b. felolvasása és a főrendiházzal való közlés végett vagyok bátor a t. háznak átnutatni.

Schóber Ernő jegyző olvassa:

Mi Első Ferencz József, Isten kegyelméből Ausztriai császár, Csehország királya stb. és Magyarország apostoli királya,

Hű Magyarországnak és társországai Zászlósainak, egyházi és világi Főrendeinek és Képviselőinek, kik az Altalunk 1892. évi február hó 18-ára Budapest fő- és székvárosunkba összehívott országgyűlésen egybegyűlvék, királyi üdvözlötünket.

Kedvelt Hivünk! Midőn magyar miniszteriumunk előterjesztésére az Altalunk 1892. évi február hó 22-ikén megújított országgyűlés első ülészakát ezennel berekesztjük, egyszersmind a második ülészakot a folyó évi december hó hatodik napjára összehívott- nak nyilvánítjuk.

Kikhez egyébiránt királyi kegyelmünkkel állandóan hajlandók maradunk.

Kelt Bécsben egyezernyolczszázkilencz- kettedik évi december hó 4-ik napján.

FERENCZ JÓZSEF, s. k.

Wekerle Sándor, s. k.

Elnök: T. ház! A kegyelmes királyi leirat hódoló tisztelettel kihirdetettvén, hasonló kihirdetés céljából a főrendiházzal közölni fog. Ennél fogva az 1892. február 18-ára összehívott országgyűlés első ülészaka berekesztett és a második ülészak megnyitása f. évi december hó 6-ára tüzetett ki. (Halljuk! Halljuk!)

Az ülészak berekesztve lévén, van szerencsém az első ülészakra vonatkozó záró-jelentésemet tisztelettel bemutatni, kérvén, hogy annak kinyomatását és szétosztását elrendelni méltóztassék. (Helyeslés.) Eszerint a jelentés ki fog nyomtatni és a t. ház tagjai közt szét fog osztatni.

Már most bátor leszek előterjesztést tenni az iránt, hogy a ház a további teendőkre nézve miként járjon el. (Halljuk! Halljuk!)

A további teendők iránti javaslatom az volna: méltóztassék hozzájárulni, hogy a holnap napon délelőtt 10 órakor tartssuk a második ülészaknak első ülését, a melyben a dolog természeténél fogva — s másképp eljágni nem is lehet — fel fog olvastatni a kihirdetett kegyelmes királyi leirat; azután pedig leszek bátor a további teendők, illetőleg a ház alakulása iránt részletesebb javaslatot tenni. (Helyeslés.)

Méltóztatnak hozzájárulni? (Helyeslés.) Ezt tehát határozatul kimondom. T. ház! A teendők ezen első ülészakban befejeztetvén, legyen szabad most, törvényhozási működésünk nyugvópontján a lejárt ülészak

végén és az új ülészak kezdetén kérem, hogy engem, ki mint elnök biztosítva vagyok jövőre is a ház tanácskozásait vezetni, szíves jóakaratu támogatásukban, esetleg elnézésükben részesíteni szíveskedjenek, hogy az által segítsenek lehetővé tenni, hogy parlament tanácskozásainkban a békés hangulat, a szívélyes és céltudatos működés érvényesüljön. (Elnök éljenzés.)

Hitelesítették a mai ülés jegyzőkönyvét és ezzel az ülés véget ért.

Ülés vége d. e. háromnegyed 11 órakor.

Táviratok.

A szabadelvűpárt ülése.

Budapest, decz. 5. (Saj. tud. távirata.) A szabadelvűpárt ma esti értekezletén csak a ház tisztikarába és a bizottságokba történtek kijelölések.

Wekerle Bécsben.

Budapest, december 5. (Saj. tud. táv.) Wekerle Sándor szerdán este Bécsbe utazik, de már csütörtökön este visszaérkezik Budapestre. Mindössze néhány óráig marad Bécsben és ezalatt a király kihallgatáson fogadja. Valótlan a z o n b a n a h i r, mintha Wekerle ez utja a valuta-szabályozással volna ö s s z e f ü g g é s b e n.

Választások a fővárosban.

Budapest, december 5. (Saj. tud. táv.) A főváros V. kerületében a választást decz. 20-ára tüzték ki. A jelöltek küzködése hallatlan arányokat öltött. Alig lehet előrelátni, hogy ki kerül ki győztesen. A lipótvárosi jól értesültek Mezei Ernőnek ígéri a győzelmet.

A VI. kerületben is lesz választás, miután Andrassy Gyula gróf államtitkárrá leendő kinevezése alkalmával új választásnak veti magát alá. Valószínűleg itt is decz. 20-án lesz a választás. Andrassy megválasztása bizonyos, annyival is inkább, mert az ellenzék csak legfőlebb pro forma ha állit jelöltet.

Elfogott bankóhamisító.

Budapest, december 5. (Saj. tud. táv.) A temesvár-oraviczai bankóhamisítót elfogták. Eddig még csak szerb bankókat préselt, a magyar bankók gyártásához most kezdett.

Az Ahlwardt-pör.

Berlin, december 5. (Saj. tud. táv.) Az Ahlwardtpör legutóbbi fázisa mindenütt nagy nyugtalanságot idéz elő s a közvélemény figyelmét a legnagyobb mértékben magára vonja. A legszigorubb vizsgálat rendeltetett el annak kiderítése végett, mi uton-módon szerezhette a vádlott a titkos okiratokat. Az antiszemita azzal igyekeztek bonyolítani a helyzetet, hogy azt a hirt terjesztették, mintha a császár mindennap távirat után értesülne a pörről.

Kormánykörökben attól tartanak, hogy a per a legrosszabb hatással lesz a katonai törvényjavaslat sorsára nézve. Ezen után politikai körökben méltán kérdik, mikép lehetséges, hogy a kormány közegei és a kerületi tanácsos az aruswoldi kerületben személyesen és nagy agitációt fejtettek ki Ahlwardt megválasztása érdekében.

Robbanás egy gázgyárban.

Bradford, december 5. (Saj. tud. táv.) Az itteni gázgyár több kátránykutja fel-

robbant. Több épület bedőlt a robbanástól. Három ember halva esett el, öten megsebesültek.

Uj miniszterelnök.

Páris, december 5. (Saj. tud. táv.) Ugy látszik biztos, hogy az uj minisztérium Loubet elnöklete alatt fog megalakulni. A mai lapok élénken foglalkoznak az uj helyzettel, melyet ezen körülmény hozott létre.

A Panama-ügy.

Páris, decz. 5. (Saj. tud. táv.) A képviselőház folyosóin tegnap beszéltek, hogy Roche kereskedelmi miniszter és Rouvier pénzügyminiszter egyet-egyert kaptak, de más név alatt, a Panama-társaságtól a hirhedt huszonöt chequeből.

Akadályok a kormány alakításánál.

Páris, decz. 5. (Saját tud. távirata.) A kormányválság elé mind nagyobb akadályok gördülnek. Loubet is visszautasította Carnot megbízását, ki valószínűleg másodszer felszólítja Buisson-t az elnökség elvállalására.

A francia kormányválság.

Páris, december 5. (Saj. tud. táv.) Perrier kormányalakításai törekvéseinek meggyőzését azon körülmény okozta, hogy Freycinetet ki akarta zárni a kabinetből és csak Bourgeois-t kínálta meg tárczával. Carnot elnök eddigelé meg nem jelölte ki azon személyiséget, kit a kabinetalakítással meg fog bízni. Este Develle földmívelési minisztert hívták meg az Elyséeba, akiről tudják, hogy személyes barátja az elnöknek. Develle nem kapott ugyan megbízatást a kormány alakítására, de az elnök felkérte, hogy tanácskozzék politikai barátaival, miként lehetne a jelenlegi válságnak végét vetni és a jövődö miniszterelnök feladatát megkönnyíteni. Develle ma delelött tanácskozott is. Ribot, Bourgeois es Perrier Kázmérről, a tanácskozás eredményéről, még ma este jelentést fog tenni.

Elfogott merénylő.

Lüttich, decz. 5. (Saj. tud. távirata.) Azt a merénylőt, aki tegnap Seraingban dinamitmerényletet követett el, letartóztatták; neve Paquai s mindent bevallott. Azt állítja, hogy amiatt való bosszúból követte el tettét, mert a Coquerill-fele műhelyből tíz nap elötte elbocsátották.

Közgazdaság.

Budapesti gabnaüzleti hetiszemle.

- Saját tudósítónktól -

Budapest, december 4.

Az elmúlt héten buzaárban megszilárdult az üzlet irányzata, a mi főleg annak tulajdonítható, hogy a hidegebb időjárás bekövetkezésével a hozatalok még inkább megcsappannak és a malmok fogyasztása a készletre lesz utalva, a melyek tudvalevőleg ez-dén nem jelentékenyek. Csekély forgalom mellett a buzaárak e héten 15 krral emelkedtek. Jegyzések tiszavidéki buzában: 72 k. 7.50-7.60 frt, 76 k. 7.55-7.77 frt, 77 k. 7.70-7.90 frt, 78 k. 7.95-8.05 frt, 79 k. 8-8.15 frt és 80 k. 8.10-8.20 frt. A határidőüzletben csendes volt az irányzat. Buza tavaszra 7.52 frtról 7.49 forintra csökkent, zárul 7.52 frton, buza őszre 7.66 frtől 7.62 frtra csökkent, zárul 7.65 frton.

o z s. Ezen cikk iránt a mult héten reslet nyilvánult és ára 20 krral emel-Jobbára vidéken fejlődött üzlet és állomásokról jobb minőségben 6.30

frtlig fizetett változatlanul csendes. Csekély for-frton kelt. x- s. takarmányára 4.80-5.20 frttal, galom mellé kis tettek. égetni való rindli' árdult és 5 krral emelkedett. A -7 frttal fiek, v. s-5.60 frtig fizettek. Utóbb 5.75 Z a b s dves b tavaszra csendes 5.52-5.53 frt hét elején 5.75 frtig kelt. Zapon, r i szilárd és ára 10 krral emel-között mozog e széri helyben 4.75-4.80 krral fi-Teng id. Eningeri vidéken 3.70-3.90 frt. kedett. Ö tenlásoka -juniusra 4.87-4.86 frton je-zettetik; uj- midő Tengeri máju r t é; csendes; káposztarepcze 1893. gyeztetik. (Doptemberre 11.70-11.75 frton R e p o z t h a z á augusztus-sze gva; köttetett.

golg. takarékpénztár-részv.-társ. kimutatása 1892. nov. hórol. Takarékpénztári betétek. cska; hó végén frt 1.098.464.96 hóban „ 338.775.98 Összesen frt 1.435.240.89 Betétel folyó kból „ 191.065.10 Visszafizetés ugyanez. frt 1.244.175.79 Álladék folyó hó végén „ 176.332.42 Folyó számla bak 35 k. frt 2.122.- Befizetés mult hó végéig k 60 k. 10.454.42 „ folyó hóban „ eállító: 004.70 Összesen frt rendezés: 72 Visszafizetések e hó folyamán „ 193.449.00 Összes takarékbetét „ 193.449.00

Kötelező takarékpénztári betétek: Álladék m. hó végeig frt 2.456.88 Betétel folyó hóban „ 294.- Összesen frt 2.750.38 Visszafizetések f. hó folyamán frt 148.72 Álladék f. hó végén frt 2.601.66 Összes betéti álladék frt 1.440.227.17 Váltószámitolás. Tárczaálladék mult hó végén frt 585.258.57 Leszámitoltatott folyó hóban „ 3.7027.49 Összesen frt 902.236.06 Beváltott és visszleszámit. ugyan-ezen idő alatt „ 250.902,85 Tárczaálladék folyó hó végén frt 651.333.21 Előlegek értékpapirokra: Álladék mult hó végén frt 285.446.59 Uj előlegek folyó hóban „ 121.261.39 Összesen frt 406.707.98 Visszafizetés ugyanezen időszakban „ 69.873.11 Álladék folyó hó végén frt 336.834.87 Jelzőlog-kölcsönök: Álladék mult hó végén frt 781.478.20 Engedélyezetttek és kifizetve f. hóban „ 84.050.- Összesen frt 865.528.20 Visszafizetés ugyanezen időszakban „ 17,091.- Álladék folyó hó végén frt 847.829.20 Pénzforgalom: Álladék mult hó végén frt 22.509.93 Bevételek folyó hóban „ 981.296.37 Összesen frt 1.003.806.20 Kifizettettek ugyanezen időszakban „ 936.604.94 Készlet folyó hó végén frt 17.201.26

Arad, 1892. decz. hó 6. én. Az aradi polgári takarékpénztár igazgatósága.

Budapesti gabnatőzsde. - Az 'Aradi Közlöny' távirati tudósításai. - Budapest, decz. 5. d. n. 5 óra.

Gabona	Faj	Irányzat	100 kilogramm frt
Buza	bánsági	szilárd	7.40-7.90
	tiszavidéki		7.50-8.20
	pestvidéki		7.48-8.15
	fehérmezei		7.45-8.15
	bácskai		7.50-8.15
Roze		szilárd	6.30-6.50
Arpa	takarmány	lanyha	4.95-5.20
	égetni való		5.40-5.90
	sörfőzdei		6.20-6.70
Zab		szilárd	5.55-5.85
Tengeri	bánsági	szilárd	4.75-4.80
	másnemű		4.70-4.75
Káposzta-repoze		lanyha	
Köles		szilárd	4.10-4.25
Buza	tavaszra	osend.	7.63-7.65
	junius 1892		7.51-7.52
	őszre		
Tengeri	máj.-jun. 1892	csend.	
	szept.-okt. 1891		4.86-4.87
Zab	Bpest sz. tavasz	csend.	
	„ „ őszre		5.52-5.54
Káposzta-repcze	aug.-szept. 1891	csend.	11.70-11.75

Szeszüzlet. - Deczember 5. - Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers eszes 50.-, kicsinyben 50.50 hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 35 frt fogyasztási adót.

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru- és értéktőzsdén Budapest, 1892. deczember 5.

Magyar aranyjárdék 6%	113.60
Magyar aranyjárdék 4%	100.50
Magyar papírjárdék 5%	120.75
Magyar vasuti kölcsön	118.75
Magyar keleti vasuti államkötvény I. kibocsájtás	
Magyar keleti vasuti államkötvény II. kibocsájtás	
Magyar keleti vasuti államkötvény III. kibocsájtás	
Magyar földterhermentesítési kötvény	
Magyar földterhermentesítési kötvény záradékkal	
Temes-bánáti földterhermentesítési kötvény	
Temes-bánáti földterhermentesítési kötv. záradékkal	
Erdélyi földterhermentesítési kötvény	
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	
Magyar szőlődezsmaavltsági kötvény	

Aradvárosi színház. Évadbérlet 67. szám. Havibérlet 5. szám.

Kedden, 1892. évi deczember hó 6-án:

Az apósok.

Röck Szilárd-főle alapítványból 500 frttal jutalmazott Szabadeti vigjáték 3 felvonásban. Irta: Gabányi Arpád.

- SZEMÉLYEK: Szarkas Szepesi. Bogvai sponk Gergely. Pali, fia Göth. Farkas, fia Vedress. Felvinczi Ec Arányi R. Laura, leánya Tárnoki G. Margit, leánya Kézdy J. Juliska Somló. Zab Feri Bónis. Dr. Gáti Elek Takács J. Ersei, szobaleány Kassay. Antal, inas

Helyszínen vagy első emeleten 7 frt. Kettős nagypáholy főm vagy első emeleten 4 frt 50 kr. - Páholy földszinten második emeleten 5 frt. - Páholy Kettős nagypáholy m Tamlásszék (földszinten) 1. és második emeleten 3 frt. kis. - Tamlásszék (földszinten) 3. 4. 2-ik sorban 1 frt 20 kr - Tamlásszék (földszinten) 7, 3, 5. és 6-ik sorban 1 frt. 0 kr. - Első emeleten 1-ső sor- 9, 10. és 11-ik sorban 8 frt. - Tamlásszék (földszinten) 2. 4. ban 1 frt 20 kr. - Első 6-ik sorban 70 kr. - Második - Első emeleten 4, 5. 6. kr. - Második emeleten 2. és emeleten 1-ső sorban 80 edik emeleten 4. és 5-ik sor- 8-ik sorban 60 kr. - Második emeleten 1-ső sor közepén 50 ban 50 kr. - Harmadik i n közepén többi sor és oldalt kr. - Harmadik emeleten estülés közepén 30 kr. - Kar- minden sor 40 kr. - Karozza oldalt 20 kr. szatülés

Kezdetes. 7 órakor.

Légtűneti észleletek Aradon.

Hó és nap	Légnyomás millimetre	Legmagasabb	Legalsó	Hőmérséklet C°
Nov. 26	777.0	771.6	776.0	0.4
" 27	81.7	810.7	815.7	1.5
" 28	82.2	818.1	823.1	3.3
" 29	79.1	785.9	790.9	2.7
" 30	71.3	708.2	713.2	0.9
Decz. 1	69.7	688.5	693.5	1.3
" 2	68.7	683.2	688.2	2.7

Hó és nap	Szél iránya	Felhő mennyiség	Észrevétel
Nov. 26	E.	7	derült
" 27	EK.	4	félborult
" 28	K.	3	derült
" 29	EK.	2	félborult
" 30	K.	3	derült
Decz. 1	N.	3	félborult
" 2	DK.	5	borult

Idegenek névsora

- Deczember 5. g Jasin magánzó, Buda- Fehér kereszt szálloda: Huser kő N. kereskedő, Kec- pest. Löbl S. magánzó, Oida. Bleinergő. Neumann Antal kemét. Lövenberg B. kereskedő, Ma- irt. magánzó, Paulis. kereskedő, Facset. Vass szálloda: Filip Ödön mag- kereskedő, Pleskuosa. Nador szálloda: Schiller Lipót k- Grünföld Sándor kereskedő, Miskolc

helyi Béla. Felelős szerkesztő: Vászár

M. k. államvasutak. Budapest-déli üzletvezetőség.

28918. szám.

885. 1-3.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Zombor állomásán 1893. évi május hó 1-én megüresedő vendéglői üzletnek ugyanazon naptól számított három évi időtartamra azaz 1896 évi november hó 1-ig terjedő bérlete iránt ezennel pályázat hirdettetik, mely nyilvános tárgyaláson felbontandó ajánlatok útján döntenek el.

Minden ajánlatnak 50 kros bélyeggel ellátva és okmányokkal felszerelve kell lennie; a borítékra pedig a következő felirat irandó: „Ajánlat a m. kir. államvasutak Zombor állomásán levő vendéglő üzletre 28918. számhoz.”

Az ajánlatok borítékba zárva és lepecsételve 1893. évi január hó 5-én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak budapest-déli üzletvezetősége titkári hivatalához címmezve postá útján téríti vévény mellett nyújtandók be, bántépénz fejében pedig 200 szóval kétszáz forint készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban a nevezett üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál Budapesten 1893. évi január hó 4-én déli 12 óráig leteendő vagy postá útján is beküldhető.

Az értékpapírok a budapesti vagy bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett 14 napnál nem régebb utolsó s a névértéket meg nem haladó napi árfolyam szerinti értékben számítatnak.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség III. fergalmi és kereskedelmi osztályában külső kerepesi-ut II. ház II. em. 25. ajtószám) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők; miért is az ajánlattevőről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismeri s azt magára nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadja.

A feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkezett ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A m. kir. államvasutak budapest-déli üzletvezetősége fentartja magának azon jogot, hogy az ajánlat tevők közül tekintet nélkül az ajánlott bérösszegre, szabadon választhasson.

Budapesten, 1892. november hó 11-én.

Az üzletvezetőség.

M. kir. államvasutak.

136140. sz.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak igazgatósága központi szertárában Budapest, Józsefvárosi teherpályaudvaron 11 drb egyenként 5 méter hosszal bíró, részint teljesen jó állapotba lévő, részint pedig kisebb javításokat igénylő hidmérleg rendelteték, melyek eladása céljából ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Ezen hidmérleg 1, 2, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12. és 13. számmal vannak megjelölve s nevezett szertárban vasár és ünnepnapok kivételével naponta délelőtt 9-12 és délután 3-5 óra között megtekinthetők; eladásuk darab szerint az állapot és minőségre való kötelezettség elvállalása nélkül történik, az ajánlat tehát nem suly, hanem a megvenni szándékolt hidmérleg számainak és az átvételi állomás pontos megnevezése mellett darab szerint léteszen az ajánlatban számokban és betűkben kitüntető.

Az ajánlattevő az itt felsorolt feltételeken kívül kötelezőknek ismeri el a m. kir. államvasutaknál az ócska anyagok eladására 129381 | 91. sz. alatt fennálló és ezen ügylet megkötésére és lebonyolítására mérvadó általános feltételeket, melyeket aláírásával ellátva ajánlatához csatolni tartozik. Ezen feltételek nyomtatványtárunkban példányonként 15 kron megszereshetők, esetleg a 15 kr. beküldése mellett postán megrendelhetők.

Minden ajánlattevő ajánlatával a határozat meghozataláig visszavonhatlan kötelezettségben marad.

A m. kir. államvasutak igazgatósága fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül, tekintet nélkül az ajánlott árakra, szabadon választhasson és hogy a cél elérésére bármely más intézkedést is tehesen.

A pályázni szándékozók felhivatnak, hogy lepecsételt és 50 kros magyar bélyeggel ellátott ajánlataikat ezen külfelirattal: „Ajánlat az 136140 | 92. számhoz hidmérleg megvételre” folyó 1892. évi december hó 28. napjának déli 12 óráig anyag- és leltárbeszerzési szakosztályunknál (Andrássy-ut 78. szám II. emelet) benyújtani sziveskedjenek.

Bántépénzképpen a megvenni szándékolt hidmérleg ajánlati egységára szerint kiszámított

értékösszeg 5 százaléka f. évi december hó 27-én déli 12 óráig teendő le főpénztárnokunknál akár készpénzben, akár pedig állami letétekre alkalmas értékpapírokban.

Aláírt feltételek és bántépénz nélkül, ugyszintén elégtelen bántépénzzel vagy a fent kitűzött határidőn túl beérkező ajánlatok, figyelembe nem vétetnek.

Budapest, 1892. november havában.

Az igazgatóság.

M. kir. államvasutak.

50844. sz.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak budapest-dunabalti üzletvezetősége a saját, valamint a nagy-kikindanagy-beckerekéi és a torontáli h. é. vasutak vonalainak részére 1893. évben szükséges 776 köbméter váltótálpfa szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A váltótálpfák 1893. évi június hó végéig szállítandók be.

Az üzletvezetőség fentartja magának a jogot, hogy a fenti mennyiség 10 százalékat az 1893. év folyamán utólag megrendelhesse.

A részletes pályázati feltételek alapján szerkesztendő ajánlatok legkésőbb 1892. évi december hó 28-án déli 12 óráig nyújtandók be, az üzletvezetőség általános osztályának vezetőjénél (Teréz-körút 62. sz. I. emelet 5. ajtó sz.) a részletes pályázati feltételek értelmében leteendő bántépénz pedig 1892. évi december hó 27-én déli 12 óráig teendő le az üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál.

A részletes pályázati és szállítási feltételek, valamint a méretjegyzék az üzletvezetőségnek be-tekintendők. A részletes pályázati feltételek és a méretjegyzék a budapest-dunabalti üzletvezetőségtől díjmentesen, a szállítási feltételek készpénzfizetés mellett a budapesti nyomtatványtártól (Andrássy-ut 73. szám) megszereshetők lévén, feltételeztetik, hogy ajánlattevő ezek teljes ismeretével bir.

Budapest, 1892. november hó 23-án.

Az üzletvezetőség.

M. kir. államvasutak. Üzletvezetőség Szeged.

32633 szám.

910. 1-3

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak herkulesfürdői állomásán 1893 évi január 1-én megüresedő pályaudvar vendéglő bérletére ezennel nyilvános pályázat nyitattik.

Mindazok, kik ezen vendéglői üzletet bérbevenni óhajtják, felhivatnak, hogy eziránt zárt ajánlatukat okmányokkal felszerelve egy-száz (100) forint bántépénznek vagy készpénzben, vagy leletre alkalmas állampapírokban történt letéteményezéséről szóló pénztári elismervény meilékítésével a szegedi üzletvezetőséghez címmezve legkésőbb f. é. december 15-éig déli 12 óráig nyujtsák be.

A bántépénz a m. kir. államvasutak szegedi üzletvezetősége gyűjtőpénztáránál vagy királyi posta útján, de mindenesetre az ajánlattól elkülönítve helyezendő letétbe.

A zárt ajánlat borítékán szembetűnő módon irandó:

„Ajánlat a herkulesfürdői pályaudvar vendéglő bérletére.”

A bérletnek további feltételeiről a szegedi üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztálya nyujt kívánatra szóbeli felvilágosítást.

Az üzletvezetőség.

14871 | 892.

941 1-3

Hirdetmény.

A városi tanács 20696 | 892. sz. a kelt határozata folytán közhírré tétetik, hogy az új vágóhid f. évi december 1-jétől használatba vétetvén akként, hogy az illetők által a nagym. belügyminiszterium által az építésnél jóváhagyott illetőleg a közgyűlés által elfogadott díjak lesznek fizetendők: nevezetesen:

I. Minden levágandó darab ökor, tehén, bivaly, egy éven felüli borju után 2 frt, egy éven alul lévő borju után 50 kr, sertés után 20 kilón alul 25 kr, sertés után 20 kilón felül 50 kr, juh, kecske után 15 kr, bárány és kecske gida után 10 kr.

II. A bélmósó helyiség használatáért: 1 db.

marha és egy éven felüli borju után 5 kr, 1 db. egyéven aluli borju után 3 kr, egy juh, bárány és kecske után 2 kr.

Ezen díjak a városi pénztárba előre fizetendők és az ennek megtörténtéről szóló bécza nyugta a marha levágása előtt a vágóhídi igazgatónak átadandó.

Az igazgató a neki átadott béczákról egy nyilvántartási könyvet tartozik vezetni, amelyben napról-napra kitüntetendő, hogy mily számmal ellátott bécza lett neki átadva.

Az I. alatt felsorolt díjakba beleértvük: a régi vágatási és szemle díjak, a marhavágóhídi jégkamaráknak, továbbá istállóknak 24 órán át és a borszáritónak télen 30 napon és nyáron 15 napon át való használati díja.

Istállópénz fejében, ha a marha 24 órán át tulmarad a vágóhídon, darabonként és naponként fizetendő:

I. egy nagy szarvasmarha és egy drb 1 éveu felüli borju után 10 kr.

II. egy drb 1 éven aluli borjuért 3 kr.

III. juh, kecske, bárány és sertés után 2 kr.

Az istállóba bekötött állatok tulajdonosai tartoznak gondoskooni azoknak etetéséről és itatásáról a takarmányról és alomról.

A takarmányt az istállóba csak nappal szabad behordani.

Amennyiben az illetők az istállóba elhelyezett állatok ellátásáról 24 órán tul nem gondoskodnak, azt az ő költségükre a város fogja eszközölni. Azonban 10 napon tul az istállók egyáltalában igénybe nem vehetők s azon állatok a melyek 10 nap elteltével sem vitetnek el, a felmerülő istállópénz és élelmezési költségekre nézve kézi zálogul fognak szolgálni s a gazdátlan jószágokkal szemben érvényes kormányhatósági rendelet alkalmazása mellett el fognak árvereltetni.

A borszáritóknak a 30 és 15 napon tul való használata meg nem engedtetik, sőt a bőrök azon esetben, ha másnak tulajdonába mennek át, a borszáritókból 24 óra mulva eltávolítandók.

Az istállóért járó díjak a vágóhídi igazgatónak fizetendők, a ki erről rendes naplót tartozik vezetni s bevett összeget minden hó végével a városi pénztárba beszállítani.

Ezen intézkedés olytán az eddig használt nagy és kis vágóhid f. évi december 1-ével a használatól elzáratik.

A vágatás ideje a további intézkedésig a következőleg álapittatik meg:

Nagy szarvasmarha, borju, juh és kecske levágás délelőtt 8-11-ig, feldolgozás 12-ig, juh és kecske levágás d. u. 1-4-ig.

Sertés vágás d. u. 1-4-ig, hus-feldolgozás 4-től a szükséghez képest.

Kényszer vágás bármely időben.

Aradon, 1892. november 28-án.

Főkapitány úr távollétében:

Nyáry Béla,
alkapitány.

Magyar királyi államvasutak.

159080 | 92. szám C. I.

891. 1-3,

Hirdetmény.

(Oszták magyar vasuti kötelék. Díjszabási füzetek és függelékek hatályon kívül helyezése.)

Folyó évi december hó 31-ével, a fent említett kötelékben következő díjszabások illetve függelékek lépnek hatályon kívül és eddig:

a) az 1891. évi július hó 5-től érvényes II. rész 3 díjszabási füzete a hozzátartozó I.-IX. pótlékokkal együtt;

b) az 1888 évi márczius hó 1-től érvényes II. rész 5. díjszabási füzetv a hozzátartozó I.-IV. pótlékokkal együtt

c) a II. rész 5. díjszabási füzetének 1888 évi június hó 15-től érvényes függeléke a hozzátartozó I.-IV. pótlékokkal együtt;

d) a II. rész 1, 1 A, 2 A. 3 és 3 A díjszabási füzeteinek 1892. évi február hó 1-től érvényes függeléke a hozzá tartozó I. pótlékkal együtt és

e) a II. rész 4. díjszabási füzet 1892 évi február hó 1-től érvényes függeléke a hozzátartozó I. pótlékkal együtt.

Budapesten, 1892. november 17-én.

A m. kir. államvasutak igazg.
egyszersmind a köteléki vasutak nevében is.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy

könyvkötészetemet

a mai kornak megfelelőleg kellő munkakerővel és anyaggal tökéletesen berendeztem s azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy a legjobb izlésnek és igényeknek megfelelőleg

a legjutányosabb árak mellett.

Magam a n. é. közönség b. pártfogásába ajánlva, vagyok

kiváló tisztelettel

Schäffer József

könyvkötő, 875 3-3

Arad Petőfi-utcza.

Pécskai járási főtisztviselői szolgálatától.

2039 | 1892.

957. 1-3.

Pályázati hirdetmény.

Az Ó-Pécskai községi születésnői állás lemondás folytán üresedésbe jövén, ezen állás foyó évi december hó 20-án d. e. 10 órakor fog Ó-Pécska község házánál választás útján betöltetni.

A születésnői javadalmazása évi fizetése 80 ft eljárás díja minden születési esetről 1 ft, a szegényeket azonban ingyen köteles látogatni és segélyben részesíteni.

Pályázni kívánok felhívni, hogy szabályszerű oklevéllel felszerelt kérvényeiket, folyó évi december hó 19. napjának d. u. 5 órájáig ezen főtisztviselői szolgálatához beadják.

Pécska, 1892. november 30.

Vásárhelyi,
főtisztviselő.

Magy. kir. államvasutak. 157468 | 92 sz.

Hirdetmény.

Oszták-magyar-svájci vasúti kötelék. Díj-szabás hatályon kívül helyezése.

A fenti kötelékben 1885. évi október hó 10-től érvényes ideiglenes kivételes díj-szabás tojás küldeményekre 1892. évi december hó 31-vel hatályon kívül helyezték. Ennek helyébe lépő új díj-szabás tárgyában annak idején külön hirdetmény fog közzétetn.

Budapest, 1892. december havában.

A magy. kir. államvasutak igazgatóságát a rész-szes vasutak nevében is.

6905 | 892. urb.

961 1-1

Hirdetmény.

Az aradi kir. törvényszék mint urbéri bíróság Engel Mór és Tarsaj ottlakai lakosok kérelmére, kérelmezőknek és a netalán még hozzájuk csatlakozóknak az ottlakai 848. sz. telekjegyző-könyvben A. + 1-6, 493, 494, 495., 496, 498. és 500. hrsz. alatt felvett urbéri közös legelőilletményekkel bíró tulajdonosok legelőilletményeik elkülönítése és egyénenkénti felosztása megengedhetőségének megállapítása céljából a helyszíni előnyomozat folyamatba vételét és az érdekelt felek meghallgatását elrendelvé, annak a helyszínen Ottlakán a község házánál eszközölésére határidőül **1892. évi december hó 27.** s következő napjainak d. e. 9 óráját tűzte ki.

Mely határidőben való megjelenésre az összes érdekelt legelőilletményesek azon megjegyzéssel idéztetnek meg, hogy az eljárás további folyamán személyenkénti idézés vagy értesítés elvárása nélkül érkeik képviselőtől gondoskodjanak.

Kelt Aradon, a kir. tv. szék mint urbéri bíróságának 1892. évi november hó 16-án tartott üléséből.

Ottrubay,
elnök.

Halászy,
jegyző.

Arad szab. kir. város kapitányi hivatalától.
15268 | 892. kh. 962 1-3

Hirdetmény.

A beállott havazások alkalmából felhívni a ház és telektulajdonosok hogy házuk és telkük előtt elvonuló gyalogútról, a havat mindannyiszor ahányszor az kívánatos lesepertessék, s olyankor pedig midőn a gyalogút csuszós, azt apró homok vagy fűrészpórral beszórassák, mivel ellen esetben a gyalogutak gondozása iránti szabályrendelet alapján szigorúan büntetetté fogják.

Ezúttal figyelmeztetnek az érdekeltek az iránt is, hogy a gyalogutak tisztántartására esetenként intve nem lesznek, hanem a mulasztók ellen befolyandó jelentések alapján a bírságolás iránti eljárás folyamatba fog-tétetni.

A házak udvaraiiban összegyűlt s kihordatni szokott hómenyiség lerakóhelyeül a Marosmeder a személtarakó helyek a szárazérhid baloldalán és a Hercz-féle fatelep mögött elterülő mélyedés és a nagyváradi-út jobb oldalán az élőviz csatorna töltése mellett lévő gürdős terület jelöltetik ki.
Aradon, 1892. december hó 5-én.

Főkapitány ur helyett
Nyáry Béla,
alkapitány.

M. kir. államvasutak. 150636 sz.

Hirdetmény.

Vonatszaksz-rendszerű személy és podgyász díjazás életbeléptetése a mátrai hely-érdekű vasuton.

A mátrai helyi érdekű vasuton 1893. évi január hó 1-vel személyek, podgyász és kutyák számára nézve új vonal-rendszerű díjazás lép az eddiginek helyébe minek következtében a jelenleg fennálló menetdíjak ezen vasuton természetesen leszállíttatnak.
Budapest, 1892. december hóban.

Az igazgatóság.

948-1892. gazd. sz. 948 1-3

Arverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a legeltetés alól elvont nagykaszálybeli 100¹⁰⁰⁰/₁₁₀₀ holdnyi területnek 1892. évi október 1-jétől egymásután következő 5 évre leendő haszonbérbeadása iránt foyó évi december hó 12-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikialtási ár holdankint 13 frtyi évi bér.

Bánompénzül leteendő 130 ft készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta a szóbeli árverést megelőzőleg nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek, a gazdasági tanácsnoknál az árverést megelőzőleg is megtekintetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1892. évi november 18-án tartott üléséből.

Kiadta:

Lős Rezső,
aljegyző.

M. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetőség.

32941. sz. 944 2-3

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetőségének vonalain az 1893. évben az alantkitüntetett pályafentartási faanyagok szükségeltetnek, azoknak szállítására ezennel nyilvános pályázat hirdettetik.

A szükséges, de tényleges megrendelés alkal-mával még felemelhető mennyiségek a következők:
57.68 köbméter jegenye fenyő deszka,
74.64 " lucz " " " " " " "
1204.43 " faragott puhafa, " " " " " " " "
13.10 " puha száfa, " " " " " " " "
69.10 " szélmezzettlen deszka, " " " " " " " "
103.10 " jegenye fenyő palló és " " " " " " " "
145.20 " szélmezzettlen pallódeszka. " " " " " " " "

A pontos méretek a részletjegyzékben vannak kitüntetve, mely részletjegyzék az l.) alatt emlitett hivataloknál és az összes kereskedelmi és iparkamaráknál ingyen kaphatók.

A részletjegyzék, egyszersmind ajánlati mintának használandó.

Az üzletvezetőség fentartja magának a jogot, hogy a tényleges megrendelés alá kerülő köbméter összmennyiségből a méretjegyzékben előforduló legkisebb és legnagyobb szélesség, hosszúság és vastagság, illetve átmérő határain belül az 1893. év folyamán még további 30 százaléket ugyanazon ajánlati árak és feltételek mellett megrendelhesen, miből folyólag a nyertes szállítók megfelelő faanyagot kötelesek készletben tartani.

Az ajánlati árak az ajánlati mintán kitüntetett egységek szerint számban és szóban teendők ki.

Ha a puha faragott fáknál nem átlagárak ajánlatának, akkor az ajánlati minta jegyzet rovatában kitüntetett méretcsoportok szerint lesznek az ajánlati árak kitüntetendők.

Az ajánlat az egész szükségletre vagy annak bármely részmenyiségére szólhat.

Az 50 kros bélyeggel ellátott ajánlatok ezen külszimmal: „Ajánlat épületes állítására 32941. számhoz.” 1892. évi november hó 28-án délelőtt 10 óráig a m. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetőségének általános osztálya főnökéhez benyújtandók vagy posta útján beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiség értékének megfelelő 5 százalék készpénzben vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban 1892. évi december hó 27-ikének déli 12 órájáig a kolozsvári üzletvezetőség gyűjtőpénztárába (Kolozsvárt, Trencsén-tér és kül-magyar-utcza sarkán EMKE. palota) leteendő.

Ezen feltételektől eltérő ajánlatok, továbbá olyanok, melyek a kitűzött határidő letelte után avagy távirati uton vétetnek, vagy a melyekben vakarások fordulnak elő, végre oly ajánlatok, melyekre nézve az előirt bánatpénz le nem vétetett, figyelmen kívül fognak hagyatni.

A m. kir. államvasutak üzletvezetősége fentartja magának a jogot, hogy az ajánlok között tekintet nélkül az árak, szabadon választhasson továbbá, hogy az ajánlott mennyiségből tetezés szerinti mennyiség szállítását is átengedhesse, az esetben, ha a részmenyiség elfogadása az illető ajánlatban világosan ki nem záratott, és végre, hogy a czél elérésére bármily más irányu intézkedést tehessen.

Az üzletvezetőség fentartja magának azon jogot is, hogy addig is, míg az ajánlatok fölött döntőleg határozná, egyes ajánlokotknál az ajánlati árak mellett megrendeléseket tehessen.

Az illető ajánlokotknál ezen megrendeléseket teljesíteni köteleztetnek a nélkül, hogy ebből folyólag valamely szállításnak végleges átengedését követelhetnék.

¶ Kolozsvár, 1892. november hó 27-én.

Az üzletvezetőség.

15014 | kh.

945 1-3

Hirdetmény.

A köztisztaságról alkotott 10161 | 226. sz. szabályrendelet értelmében figyelmeztetem a káposztát termelőket, hogy kertjeikből a káposzta torzsákat, leveleket és hulladékokat november hó végéig illetve leg-lésőbb december hó 5-ig annyival is inkább eltávolítsák, mivel ebben esetben a mulasztók az idézett szabályrendelet 10. §-a értelmében fognak büntetetté.

Kelt Aradon, 1892. november 28.án.

Főkapitány ur helyett:

Nyáry Béla,
alkapitány.

936 | 892. gazd. sz.

943 2-3

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Gája külvárosban fekvő és a rét, kovács és szerb utcák által határolt 962 □-ölynyi üres házteleknek örök ároni eladása iránt folyó évi december hó 12-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikialtási ár □-ölenként 60 kr.

Bánompénzül leteendő a kikialtási ár 10 százaléka készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta a szóbeli árverést megelőzőleg nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekintetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1892. évi november hó 28-án tartott üléséből.

Kiadta:

Lős Rezső,
aljegyző.